

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/27/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1714207639
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1714207639.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Ivany Štíftovej, v spore žalobcu: V. I. R., nar. XX.X.XXXX, C. XX, F., zastúpeného Advokátskou kanceláriou UHAL s.r.o., Štefana Moyzesa 9877/43, Zvolen, IČO: 47 236 655, proti žalovanej: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR, Račianska 71, Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody vo výške 5.962,22 eura s prísl., na odvolanie žalobcu a odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 5C/224/2014-138, zo dňa 3.10.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu 137,78 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 137,78 eura od 26.12.2013 do zaplataenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, mení tak, že žalobu zamietá.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, ktorou bol zamietnutý návrh v časti istiny 5.824,44 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 5.824,44 eura od 26.12.2013 do zaplataenia, potvrdzuje.

III. Žalovanej priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti zaplataenia sumy úroku z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 5.962,22 eura od 11.7.2013 do 25.12.2013 zastavil; žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu 137,78 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 137,78 eura od 26.12.2013 do zaplataenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku; zamietol návrh v časti istiny 5.824,44 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 5.824,44 eura od 26.12.2013 do zaplataenia; a žalovanej priznal voči žalobcovi náhradu trov súdneho konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 28.2.2014 žiadal, aby súd deklaroval povinnosť žalovanej zaplatiť mu 5.962,22 eura, na tom skutkovom základe, že voči nemu bolo od 3.2.2003 do 6.9.2012 vedené nezákonne trestné stíhanie. V žalobe tvrdil, že po právoplatnom skončení trestného konania obhajcovi za obhajobu uhradil sumu 5.962,22 eura na základe faktúry č. 20130196 vystavenej v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. Podotkol, že zaplataenie predmetnej faktúry za obhajobu v trestnom konaní, ktoré bolo vedené na podklade nezákonného rozhodnutia, predstavuje priamu majetkovú škodu, ktorá mu bola spôsobená v súvislosti s nezákonným rozhodnutím - uznesením o vznesení obvinenia zo dňa 2.6.2003.

2. Súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že na pojednávaní dňa 28.5.2018 žalobca zobral žalobu späť v časti úroku z omeškania od 11.7.2013 do 25.12.2013 vrátane, a preto podľa § 144 C.s.p. konanie v tejto časti zastavil.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie pripomenul, že predmetom konania je procesný nárok, ktorého skutkový základ spočíva vo vydaní nezákonného rozhodnutia štátnym orgánom pri výkone jeho právomoci a zmenšenie majetku žalobcu v dôsledku tohto rozhodnutia, pričom predmet nároku je peňažná suma. Poznamenal, že rozhodnutie, od ktorého žalobca odvíja svoj nárok bolo vydané dňa 2.6.2003, a právoplatné dňa 3.7.2003, t. j. za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., a preto sa právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou spravuje týmto zákonom.

4. Na ozrejenie právnej stránky veci súd prvej inštancie uviedol, že na vznik zodpovednosti žalovanej za zmenšenie majetku žalobcu je potrebné súčasné naplnenie existencie nezákonného rozhodnutia, zmenšenie majetku, a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a zmenšením majetku. Pokiaľ ide o vecnú aktívnu legitímáciu poukázal na § 2 zákona č. 58/1969 Zb. s tým, že žalobca bol účastníkom trestného konania v pozícii obvineného, neskôr obžalovaného, a súčasne tvrdí, že mu vznikla škoda, a preto je v tomto spore aktívne vecne legitimovaný. Dodal, že vecná pasívna legitímácia žalovanej vyplýva z § 1 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.

5. Súd prvej inštancie mal vo vzťahu k skutkovému stavu za nesporné, že uznesenie Okresného úradu justičnej polície PZ v Pezinku ČVS: OUV-140/2003 Va, zo dňa 2.6.2003 (ďalej ako „Uznesenie“), bolo vydané a nadobudlo právoplatnosť potom, ako bola sťažnosť žalobcu proti tomuto zamietnutá. Podotkol, že nebolo sporné ani to, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 21.6.2013 na Ministerstvo vnútra SR, ktorá bola následne postúpená na príslušný orgán (§ 9 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb.); žalovaná však neuspokojila nárok žalobcu do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti (§ 10 zákona č. 58/1969 Zb.), čo oznámila žalobcovi listom zo dňa 8.1.2014 adresovaným zástupcovi žalobcu. Súd prvej inštancie objasnil, že pokiaľ ide o nezákonné rozhodnutie, t. j. Uznesenie, toto síce nebolo výslovne zrušené, avšak jeho účinky de facto zanikli právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. PK 1T/24/2004, zo dňa 20.12.2011. Stotožňujúc sa so závermi Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí vydanom pod sp. zn. 4 MCdo 15/2009, zo dňa 18.8.2010, v tejto súvislosti ďalej uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 1.7.2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. účinného do 30.6.2004. Podčiarkol, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Zdôraznil, že rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania; Uznesenie je teda rozhodnutím, ktorým mohla vzniknúť škoda, a ktoré nemusí byť výslovne zrušené, aby boli naplnené podmienky zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú týmto rozhodnutím, pretože právoplatným oslobodzujúci rozsudkom sa ukázalo, že trestné stíhanie žalobcu bolo nedôvodné. Podotkol, že v prejednávanej spore bol navyše žalobca ako obvinený oslobodený z dôvodov, že „nebola preukázaná subjektívna stránka - úmysel, čo je zrejmé z celého dokazovania od podania obžaloby... Súd tiež neustálil vinu z trestného činu sprenevery, keďže nebol jednoznačne preukázaný rozsah a cena vykonaných prác. Neexistovala písomná zmluva a teda finančné prostriedky, ktoré obžalovaný prevzal sa stali jeho vlastníctvom, čo vylučuje právnu kvalifikáciu sprenevery“; a dodal, že uvedené skutočnosti boli zrejmé ešte pri vznesení obvinenia, preto možno konštatovať, že uznesenie Okresného úradu justičnej polície PZ ČVS: OUV-140/2002 Va, zo dňa 2.6.2003, je nezákonné a je spôsobilým podkladom pre vyvodenie zodpovednosti štátu za škodu.

6. Pokiaľ ide o zmenšenie majetku žalobcu, súd prvej inštancie ustálil, že k tomuto došlo (§ 2 zákona č. 58/1969 Zb.); mal za nesporné, že žalobca zaplatil peňažnú sumu podľa faktúry č. VF 20130196 a to vo výške 5.962,22 eura, pričom prevod tejto sumy mal za preukázaný z Detailu pohybu z účtu žalobcu zo dňa 13.6.2013 a z Detailu pohybu z účtu žalobcu zo dňa 19.6.2013. Súd prvej inštancie ozrejmil, že skúmal príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a zmenšením majetku žalobcu. Vyslovil názor, že priamym následkom vydania Uznesenia a vtaiahnutia žalobcu ako účastníka (obvineného) do trestného konania, bola prirodzená potreba žalobcu brániť svoje práva najmä s ohľadom na prípadné následky odsúdenia, keď podľa Čl. 47 ods. 2 Ústavy SR má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok

ustanovených zákonom. Mal za právne irelevantné, či ide o vec kde je nutná obhajoba alebo nie, resp. či žalobca má v trestnom konaní advokáta prideleného ex offio alebo si ho zvolil sám, keďže ide o realizáciu ústavného práva na súdnu ochranu (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 53/93, zo dňa 28.6.1993). Poznamenal, že následne teda žalobcov advokát vykonával v trestnom konaní úkony právnej služby, avšak nie každý úkon právnej služby bol bezprostredne vyvolaný predmetným nezákonným rozhodnutím a to vzhľadom na to, že v rámci trestného stíhania vznikajú ďalšie skutočnosti, ktoré môžu zvrátiť trestné stíhanie konkrétnej osoby. Zdôraznil, že pokiaľ takéto skutočnosti vstúpia do skutkového deja, pretŕha sa príčinná súvislosť; teda pokiaľ Uznesenie vyvolalo potrebu zastupovania žalobcu v trestnom konaní a podania sťažnosti, ak obsahovalo nesprávne konštatovania a závery, predbežným prejednaním obžaloby (§ 185 a nasl. Trestného poriadku) a daním pokynu na doručenie odpisu obžaloby obžalovanému (§ 196 ods. 1 Trestného poriadku) a nevrátením veci prokurátorovi na došetrenie [§ 188 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku] sa pretrhla príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a následne vzniknutým zmenšením majetku žalobcu, keďže následne vykonávané úkony právnej služby advokáta sú vyvolané postupom súdu spočívajúcim v prípravách hlavného pojednávania. V tejto súvislosti súd prvej inštancie uzavrel, že pokiaľ žalobca žiadal zaplatenie náhrady škody spôsobenej Uznesením aj za náklady na úkony právnej služby po doručení obžaloby, v tejto časti nie je daná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a zmenšením jeho majetku. Objasnil, že tento záver je zrejmý aj z toho, že pokiaľ by súd vrátil vec na došetrenie prokurátorovi napríklad za účelom objasnenia dôsledkov neexistencie písomnej zmluvy pre trestnú zodpovednosť, alebo za účelom zaobstarania dôkazov na preukázanie subjektívnej stránky trestného činu a ustálenia rozsahu a ceny vykonaných prác, nebolo by potrebné zúčastňovať sa hlavného pojednávania, vykonávať s tým súvisiace porady a podávať odvolanie. Skonštatoval, že žalobu mal teda v časti úkonov po podaní obžaloby za nedôvodnú pre nepreukázanie príčinnej súvislosti.

7. Súd prvej inštancie podčiarkol, že v civilnom konaní je viazaný samotnou žalobou a to nielen čo do predmetu nároku, ale aj čo do skutkového vymedzenia žaloby (§ 216 ods. 1 C.s.p.). Zo žaloby vyvodil, že žalobca žiadal náhradu nákladov za prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti voči Uzneseniu, pričom ďalšie úkony v žalobe spomenuté neboli. Ozrejmil, že na uvedenom základe teda mal za dôvodný v tomto spore iba nárok na náhradu zmenšenia majetku vo vzťahu k nákladom na prípravu a prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti voči Uzneseniu, keďže vykonanie týchto úkonov mal za preukázané z pripojeného trestného spisu 1T/24/2004 (č. I. 4 - 8). Podotkol, že pokiaľ ide o výšku odmeny, žalobca netvrdil a teda ani nepreukázal, že by mal inú dohodu s advokátom ako je odmena počítaná podľa § 12 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. Zdôraznil, že podľa tarify uvedenej v § 12 predmetnej vyhlášky je základnou sadzbou tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje päť rokov a neprevyšuje desať rokov, jedna osmina výpočtového základu; a jedna osmina výpočtového základu bola v roku 2003 vo výške 53,16 eura, k tomu režijný paušál vo výške 4,25 eura za dva úkony právnej služby a k tomu DPH s tým, že zaplatenie tejto sumy žalobcom spoločnosti Advokátska kancelária UHAL s.r.o. ako svojmu advokátovi mal za preukázané z Detailu pohybu z účtu žalobcu zo dňa 13.6.2013 a Detailu pohybu z účtu žalobcu zo dňa 19.6.2013. Zhrnul, že celkovo tak žalobca zaplatil advokátovi za uvedené dva úkony právnej služby aj s DPH sumu 137,78 eura, a preto mal za dôvodnú žalobu v časti o zaplatenie 137,78 eura ako náhrady za zmenšený majetok žalobcu zaplatením odplaty za dva úkony právnej služby a to príprava a prevzatie zastupovania a písanie sťažnosti dňa 18.6.2003.

8. K námietke premlčania vznesenej žalovanou súd prvej inštancie uviedol, že premlčacia doba je stanovená v § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. tak, že najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Mal za nesporné, že Uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 16.6.2003, teda podľa § 22 zákona č. 58/1969 v spojení s § 122 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka, by premlčacia doba uplynula dňom 17.6.2013. Podčiarkol, že § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. je však potrebné vykladať v kontexte Ústavy SR, a to vrátane Čl. 46 ods. 3, podľa ktorej každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom. Vyslovil názor, že ak by bolo plynutie premlčacej doby viazané výlučne na doručenie (oznámenie) nezákonného rozhodnutia, nemuselo by byť za určitých okolností naplnené ústavou garantované právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím iného štátneho orgánu a to v prípade, ak by škoda vznikla neskôr ako by uplynula premlčacia doba práva na plnenie. Dodal, že odhliadnuc od toho, že premlčať sa môže len existujúce právo a teda pred vznikom škody a teda aj zodpovednosti za škodu (v prejednávanom spore pred plnením žalobcom

advokátovi), nemôže sa neexistujúce právo premlčať; je potrebné vykladať text zákona tak, aby boli reálne naplnené ústavou garantované práva. Ozrejmil, že premlčacia doba podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. potom začína plynúť samotným doručením (oznámením) nezákonného rozhodnutia, ale ak súčasne už škoda vznikla. V tejto súvislosti dal do pozornosti uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/4835/2014, zo dňa 12.4.2017, a podčiarkol, že škoda reálne vznikla až zaplatením odmeny žalobcom v prospech advokáta, t. j. dňa 13.6.2013, a premlčacia doba podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. teda neuplynula, a námietka premlčania je neúčinná. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobca vyzval žalovanú na náhradu škody šesť dní po zaplatení faktúry jeho právneho zástupcovi, t. j. po zmenšení majetku a žalobu podal po troch dňoch po uplynutí doby na prerokovanie nároku, teda konal bezodkladne. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej premlčacej doby skonštatoval, že na počiatok jej počítania sa vzťahuje úvaha o počiatku počítania objektívnej premlčacej doby. Pripomenul, že žalobca bol právoplatne oslobodený 6.9.2012, škodové konanie bolo dokončené zaplatením odplaty advokátovi 13.6.2013, trojročná subjektívna premlčacia doba (§ 22 ods. 1 veta druhá zákona č. 58/1969 Zb.) sa potom začala počítať 13.6.2013 ako dňom vzniku škody; a keďže žaloba bola podaná dňa 28.2.2014, objektívna ani subjektívna premlčacia doba neuplynula. Súd prvej inštancie považoval za potrebné upriamiť pozornosť na nález Ústavného súdu SR č. k. II. US 163/2013-50, zdôrazňujúc, že tento neobsahoval žiadne úvahy aplikácie zákonov pri počítaní premlčacej doby podľa zákona č. 58/1969 Zb. v kontexte ústavných práv, a preto z neho nemožno vyvodiť relevantný právny názor pre tento spor.

9. Na uvedenom základe súd prvej inštancie za použitia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., § 1 ods. 1, § 2, § 9 ods. 2, § 10, § 22 ods. 2, § 25 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., § 12 vyhlášky č. 655/2004 Zb.; žalobe v časti istiny 137,78 eura s príslušenstvom vyhovel. Skonštatoval, že úrok z omeškania v požadovanej výške z priznanej istiny priznal žalobcovi podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 C.s.p. tak, že čiastočne úspešnej žalovanej priznal náhradu trov konania, keď táto bola v spore proti žalobcovi v prevažnej miere úspešná.

10. Proti vyhovujúcej časti rozsudku podala odvolanie žalovaná a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie, že vznesená námietka premlčania podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. je neúčinná. Argumentovala, že žalobcom namietané nezákonné rozhodnutie, t. j. uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: OUV-140/2003 Va, bolo vydané dňa 2.6.2003 a žalobcovi doručené dňa 16.6.2003; premlčacia doba pre uplatnenie nároku v zmysle § 22 ods. 2 teda uplynula dňa 16.6.2013. Podočkla, že žalobca si nárok na náhradu škody spôsobenej Uznesením uplatnil na Ministerstve vnútra SR (ktoré následne vec, so zachovaním účinkov podania, postúpilo Ministerstvu spravodlivosti SR) žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktorá bola Ministerstvu vnútra SR doručená 25.6.2013 (podľa pečiatky podateľne na prijatej žiadosti), teda po uplynutí premlčacej doby. Podčiarkla, že žaloba bola súdom prvej inštancie prijatá 28.2.2014, čo je taktiež po uplynutí premlčacej doby podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. Z uvedeného mala za zrejmé, že deň (moment) uplatnenia nároku formou predbežného prerokovania nároku (25.6.2013), ako i deň podania žaloby na súde prvej inštancie (28.2.2014), boli po uplynutí zákonnej objektívnej premlčacej doby počítanej odo dňa doručenia nezákonného rozhodnutia žalobcovi, a nárok žalobcu na náhradu škody je teda premlčaný.

11. Žalovaná oponovala záveru súdu prvej inštancie, že premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr, ako dôjde k vzniku škody, čo v prípade žalobcu nastalo až dňom uhradenia faktúry obhajcovi; tento záver mala za arbitrárny, odporujúci zneniu, obsahu ako aj účelu príslušnej právnej normy a nemajúci oporu v právnom poriadku, a preto nesprávny. Podčiarkla, že zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je osobitným druhom zodpovednosti za škodu, ktorej predpoklady sú upravené v osobitnom právnom predpise, a to v zákone č. 58/1969 Zb.; a pokiaľ tento právny predpis obsahuje normy osobitne upravujúce právne vzťahy medzi subjektmi práva pri vyvodzovaní zodpovednosti za spôsobenú škodu, je vylúčená aplikácia iných právnych noriem, ktoré by mohli tieto vzťahy upravovať iným spôsobom (predovšetkým noriem obsiahnutých v Občianskom zákonníku). Namietala, že táto osobitná úprava voči všeobecnej úprave premlčania práva na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka spočíva predovšetkým v odlišnej dĺžke premlčacej doby pre uplatnenie práva (a to tak subjektívnej ako aj objektívnej), a osobitnom vymedzení momentu začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby. Zastávala názor, že § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. ako začiatok plynutia 10 ročnej

objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva výslovne určuje deň, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; a zdôraznila, že text a obsah tohto ustanovenia je jasný, určitý a zrozumiteľný, keď viaže začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby na objektívnu právnu skutočnosť - doručenie rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda. Vyjadrila presvedčenie, že znenie tohto ustanovenia nevyžaduje ani nepripúšťa iný výklad okamihu začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby ako je deň doručenia rozhodnutia, o ktorom poškodený tvrdí, že mu v jeho dôsledku bola spôsobená škoda, v prípade žalobcu teda deň doručenia Uznesenia. V tejto súvislosti mala za nedôvodný poukaz súdu prvej inštancie na to, že § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. je potrebné vykladať v kontexte Ústavy SR, a to vrátane Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR; je totiž potrebné zároveň vnímať aj Čl. 51 Ústavy SR, v zmysle ktorého domáhať sa práv uvedených v Čl. 35, Čl. 36, Čl. 37 ods. 4, Čl. 38 až Čl. 42 a Čl. 44 až Čl. 46 Ústavy SR možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Domnievala sa, že právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v zmysle Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR teda nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (Čl. 46 ods. 4 v spojení s Čl. 51 ods. 1 Ústavy SR) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jeho uplatnenie (s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 467/08, zo dňa 16.12.2008); a zákonom vykonávajúcim Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR je v danom prípade zákon č. 58/1969 Zb., ktorý výslovne a jednoznačne vymedzuje začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby (§ 22 ods. 2), a preto nie je daný žiadny legitímny a Ústavou SR predpokladaný a akceptovateľný dôvod pre odlišnú interpretáciu a výklad tohto ustanovenia ako ten, ktorý vyplýva z jeho gramatického znenia.

12. Žalovaná upriamila pozornosť na to, že vznik práva na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. je nepochybne viazaný k momentu zrušenia rozhodnutia orgánu verejnej moci pre jeho nezákonnosť, pričom s „prekážkou“ naplnenia zmyslu a účelu Čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a zákona č. 58/1969 Zb. v tých prípadoch, kedy táto skutočnosť (zrušenie rozhodnutia) nastane až po uplynutí objektívnej premlčacej doby podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. sa už judikatúrna prax dostatočným spôsobom vysporiadala. V nadväznosti na uvedené poukázala na skutočnosť, že žalobca bol spod obžaloby právoplatne oslobodený uznesením krajského súdu zo dňa 6.9.2012, a objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku mu v zmysle § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. uplynula dňa 16.6.2013, teda 9 mesiacov po právoplatnom skončení trestného stíhania, a preto sa v tomto spore nejedná o prípad, kedy by k právoplatnému oslobodeniu spod obžaloby, a teda k vzniku práva na náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb., došlo až po uplynutí premlčacej doby. Zastávala názor, že obdobie viac ako 9 mesiacov od právoplatného oslobodenia do uplynutia objektívnej premlčacej doby poskytuje dostatočne dlhý časový priestor na riadne uplatnenie nároku, a pokiaľ bol žalobca v rozhodnom čase bezdôvodne nečinný, takáto nečinnosť má, v spojení so vznesenou námietkou premlčania, za následok nemožnosť úspešnosti žaloby.

13. Žalovaná argumentovala, že úhrada trov právneho zastúpenia ako záväzku žalobcu vo vzťahu k jeho obhajcovi v trestnom konaní, ku ktorému sa žalobca mimochodom zaviazal už uzavretím zmluvy o poskytovaní právnych služieb, je vecou vzájomného právneho vzťahu existujúceho medzi klientom a jeho právnym zástupcom, pričom spôsob, forma a čas vykonania tejto úhrady je výlučne na uvážení zmluvných strán. V tejto súvislosti, poukazujúc na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 148/2004, uviedla, že viazanie začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby ako legitímne uznávaného prostriedku práva, ktorého účelom je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch, na takto variabilnú skutočnosť (ktorá pritom nie je typická len pre vzťah advokát - klient, ale akýkoľvek zmluvný vzťah), za zohľadnenia nepochybného faktu, že k vzniku škody nemusí dôjsť výlučne jednorazovo, nepochybne neprispieva k zachovaniu právnej istoty vo vzájomných vzťahoch medzi subjektmi práva, čoho si bol vedomý aj zákonodarca, keď počiatok plynutia objektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na náhradu škody podľa zákona č. 58/1969 Zb. naviazal na moment doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda. Žalovaná zdôraznila, že nepochybniteľný úmysel zákonodarcu stanoviť jasne a jednoznačne určiteľne moment začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na náhradu škody podľa predmetného zákona a naň nadväzujúcu dĺžku trvania tejto premlčacej doby je zrejmý aj z časti § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. za bodkočiarkou, v zmysle ktorej pri škode na zdraví sa toto ustanovenie zákona neuplatní, čím je vymedzený okruh nárokov, ktoré je možné podľa tohto zákona uplatniť aj po uplynutí 10 rokov od doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bola takáto škoda spôsobená.

14. Žalovaná vyjadrila presvedčenie, že konštatovanie súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že premlčacia doba podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. začína plynúť samotným doručením (oznámením) nezákonného rozhodnutia, ale ak súčasne už škoda vznikla; robí z § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. obsoletnú právnu normu a je popretím nielen gramatického znenia zákona, ale aj jeho účelu a v konečnom dôsledku aj účelu inštitútu premlčania ako takého. Podčiarkla, že súd prvej inštancie týmto výkladom fakticky redefinuje moment začatia plynutia objektívnej premlčacej doby, ktorý viaže na úplne inú právnu skutočnosť, ako je určená zákonom. Mala za to, že zo strany súdu prvej inštancie sa nejedná o výklad zákona predpokladaný právnou teóriou, ale o nepredvídateľné „dotváranie“ práva súdom, za existencie komplexnej právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu obsiahnutej v zákone č. 58/1969 Zb., vrátane otázky premlčania práva na náhradu takto spôsobenej škody. Zdôraznila, že nedôvodná sudcovská tvorba práva, ktorou súd bez opory v zákone obmedzí základné právo strany sporu účinne uplatniť pred súdom zákonom dovolený právny prostriedok (námietku premlčania), je jednoznačne v rozpore s právom na spravodlivé súdne konanie garantovaným v Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

15. Proti zamietajúcej časti rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; a námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Dal do pozornosti, že v konaní nebola sporná existencia škody a jej výška, keď bolo preukázané, že zaplatil na základe faktúry č. VF20130196 sumu 5.962,22 eura, čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ ide o zmenšenie jeho majetku, nebolo sporné, že zaplatil peňažnú sumu podľa faktúry. Žalobca argumentoval, že pri uplatnení nároku na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie musí byť v žalobe označené rozhodnutie, ktorého zrušenie zakladá nárok na náhradu škody. Podotkol, že za takéto rozhodnutie označil Uznesenie a to v predsúdnom konaní a aj v žalobe. Ozrejmil, že takýmto označením Uznesenia však nemyslel, že žiada náhradu škody len za úkony spojené s týmto rozhodnutím a obranou proti nemu, pretože zároveň jasne vymedzil, aký nárok na náhradu škody si uplatňuje, v akej výške a za aké úkony; tento nárok určil presnou sumou, ktorú podložil dôkazmi.

16. Žalobca namietal, že napadnutý rozsudok je v časti týkajúcej sa existencie, resp. neexistencie príčinnej súvislosti zmätočný a nezrozumiteľný; mal totiž za nesporné, že vydaním nezákonného rozhodnutia bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie, a nebyť tohto nezákonného rozhodnutia, nebolo by potrebné aby vynaložil finančné prostriedky na svoju obhajobu v trestnom konaní. Poznamenal, že trestné stíhanie trvá od začatia trestného stíhania (vznesenia obvinenia) až po jeho skončenie, napr. odsúdením, oslobodením spod obžaloby, zastavením trestného stíhania, postúpením veci a pod.; a celý tento proces, počínajúc vznesením obvinenia až po konečné rozhodnutie tvorí jeden celok - trestné konanie voči konkrétnej osobe. Na uvedenom základe sa nestotožnil s argumentáciou súdu prvej inštancie ohľadne pretrhnutia príčinnej súvislosti. Zastával názor, že odôvodnenie o pretrhnutí príčinnej súvislosti je nelogické aj tým, že takýto právny záver by prichádzal do úvahy naopak práve v prípade, ak by po jeho (žalobcovej) sťažnosti prokurátor obžalobu na súd nepodal; ak obžalobu podal, zachoval nezákonnosť prípravného konania, vrátane uznesenia o vznesení obvinenia a príčinná súvislosť je v plnej miere zachovaná. Dôvodil, že ak sa totiž musel cestou svojho obhajcu brániť v prípravnom konaní, počínajúc sťažnosťou proti vzneseniu obvinenia až po oboznámenie s výsledkami vyšetrovania, potreboval rovnako obhajcu aj v konaní pred súdom, keďže obžaloba bola podaná a bol naďalej stíhaný za trestný čin. Poukázal na to, že súd ho dokonca najprv vo veci odsúdil a na odvolanie obhajcu uvedený rozsudok odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa; potom ho už súd spod obžaloby oslobodil, avšak prokurátor sa odvolal; konalo sa teda aj verejné zasadnutie o odvolaní na odvolacom súde, kde sa zúčastnil aj jeho obhajca a až tam trestná vec s definitívnou platnosťou skončila. Domnieval sa, že tento právny názor potvrdzuje aj súčasná ustálená judikatúra, ktorá priznáva nároky na náhradu škody ako za prípravné konania, tak aj za obhajobu v konaní pred súdom. S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 194/2010, zo dňa 30.3.2011, žalobca skonštatoval, že za zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia sa považuje aj oslobodenie spod obžaloby súdom. Zastával názor, že uvedené zároveň potvrdzuje, že medzi prípravným konaním a ďalším pokračovaním trestnej veci na súde je daná príčinná súvislosť; a súd prvej inštancie pochybil keď dospel k záveru, že prejednanie obžaloby (či iné úkony, ktoré súd prvej inštancie označil v napadnutom rozsudku) pretŕha príčinnú súvislosť. Žalobca podčiarkol, že príčinnú súvislosť by mohlo pretrhnúť len

konanie prokuratúry, či súdu, ktoré by znamenalo ďalšie ukončenie trestného stíhania obžalovaného, k čomu však nikdy nedošlo; ak sa v trestnom konaní pokračovalo, znamenalo to, že prokurátor na trestnom stíhaní a obžalobe trvá, a preto muselo trestné konanie skončiť až oslobodením spod obžaloby. Žalobca upriamil pozornosť na § 10 ods. 15 Trestného poriadku a podotkol, že trestné konanie je síce vnútorne rozčlenené na viaceré fázy, v celku však vždy tvoria jedno trestné konanie (trestné stíhanie); nezákonné rozhodnutie teda vyvolalo potrebu jeho obhajoby v trestnom konaní a táto trvala neustále, po celú dobu, až do právoplatného skončenia veci.

17. Žalobca dal do pozornosti, že vzhľadom na to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru o neexistencii príčinnej súvislosti, dospel aj k nesprávnemu záveru, že príčinná súvislosť pri škode vzniknutej trestným stíhaním sa viaže len na úkony právnej pomoci súvisiace s uznesením o začatí trestného stíhania v prípravnom konaní. Ďalej argumentoval, že ak aj súd prvej inštancie tvrdí, že došlo k pretrhnutiu príčinnej súvislosti pri prejednaní obžaloby, nebol dôvod nepriznať ako náhradu škody všetky úkony obhajoby vykonané v prípravnom konaní, ktoré mal za preukázané.

18. Žalobca sa nestotožnil so zistením súdu prvej inštancie, že zo žaloby je zrejmé, že žiadal náhradu nákladov za prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti voči Uzneseniu, a ďalšie úkony v žalobe neboli spomenuté; a oponoval, že toto skutkové zistenie je v rozpore so samotnou žalobou, nárokom uplatňovaným a zdôvodňovaným v súdnom konaní, ako aj s jeho (žalobcovou) celou komunikáciou so žalovaným pred podaním žaloby; poznamenal, že predmetné zistenie je rovnako v rozpore s uplatneným nárokom, keďže nárok bol uplatnený vo výške 5.962,22 eura, pričom do konania bola predložená faktúra za právnu pomoc, bankové doklady preukazujúce úhradu právnej pomoci, vyčíslenie fakturovanej právnej pomoci a napokon do konania bol pripojený aj celý trestný spis, kde sú podrobne zadokumentované všetky advokátom vykonané úkony. Na uvedenom základe podčiarkol, že skutkový záver súdu prvej inštancie, že žiadal len náhradu nákladov za prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti, je v rozpore so spisom; a dodal, že uplatnená výška nároku navyše nebola žalovaným ani rozporovaná z toho pohľadu, že by uvedené úkony kryté faktúrou neboli vykonané. Žalobca dal do pozornosti, že teda nešlo o spornú skutočnosť, napriek tomu však súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku dospel k nelogickému záveru, že si žalobou uplatnil len trovy právnej pomoci za dva úkony; a to napriek tomu, že samotná žalobou uplatnená suma predstavuje trovy zodpovedajúce všetkým úkonom vykonaným advokátom v trestnom konaní. Zastával názor, že úkony nachádzajúce sa v trestnom spise, faktúra obhajcu, vyčíslenie trov, dve vykonané úhrady na uvedenú faktúru, sú všetko dôkazy, ktoré dostatočným spôsobom preukazujú uplatnený nárok a jeho výšku. V tejto súvislosti položil otázku, že ak by si skutočne uplatnil len nárok za dva úkony právnej pomoci, prečo potom III. výrokom napadnutého rozsudku súd prvej inštancie nárok v ostatnej časti zamietol; ak totiž nebol nárok uplatnený v celej výške 5.962,22 eura, nemal súd prvej inštancie o zamietnutí zvyšku žalovaného nároku vôbec rozhodovať.

19. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej podľa obsahu žiadal napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti potvrdiť. Nesúhlasil s argumentáciou žalovanej ohľadom uplynutia premlčacej doby; a naopak sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že text § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. je potrebné vykladať tak, aby boli naplnené Ústavou SR garantované práva. Zdôraznil, že neexistujúce právo sa nemôže premlčať, a teda nemohlo dôjsť k premlčaniu (tak ako tvrdí žalovaná) ešte pred tým, ako škoda vôbec vznikla. Žalobca ďalej poukázal na to, že skutočnosť, že Uznesenie je nezákonným rozhodnutím sa dozvedel až 6.9.2012, kedy Krajský súd v Bratislave uznesením vydaným pod sp. zn. 2To/73/2012, odvolanie prokuratúry zamietol. Ozrejmil, že až týmto momentom mu vôbec vznikol nárok na náhradu škody. Na uvedenom základe zastával názor, že neobstojí argumentácia žalovanej, podľa ktorej jeho nároku už v čase, keď mu bolo doručené uznesenie Krajského súdu v Bratislave, mala plynúť objektívna premlčacia lehota, ktorá následne mala uplynúť v roku 2013. Mal za to, že až doručením, resp. oznámením uznesenia Krajského súdu v Bratislave mu vôbec vznikol nárok domáhať sa náhrady škody, avšak škoda mu reálne vznikla až zaplatením faktúry za obhajobu v trestnom konaní v júni roku 2013. Domnieval sa, že pokiaľ teda pred týmto momentom neexistoval nárok, neexistovalo ani právo a nemohla začať pre toto právo ani plynúť premlčacia doba. Poukázal na to, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2014/2013, pokiaľ by sa skončila objektívna premlčacia lehota skôr, ako by poškodený vôbec zistil, že mu škoda v dôsledku nezákonného rozhodnutia vznikla, bolo by odopretím práva na náhradu škody a porušením princípu právneho štátu, keby námietka premlčania bola pripustená. Poznamenal, že podľa rozhodnutia Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo/4835/2014, zo dňa 12.4.2017, ak vznikla škoda až po doručení nezákonného rozhodnutia v zmysle § 22 zákona č. 58/1969 Sb., začína bežať premlčacia doba až od okamihu vzniku škody. Žalobca

vyjadril presvedčenie, že úmyslom zákonodarcu zjavne nebolo, aby nastala situácia kedy sa právo premlčuje skôr, ako škoda vôbec vznikne. S odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 44/2017 zastával žalobca názor, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou za neúčinnú. Žalobca podporne argumentoval aj poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2014/2013, podľa ktorého v prípade, ak skončila objektívna premlčacia doba skôr, ako poškodený zistil, že mu vznikla škoda v dôsledku nezákonného rozhodnutia, bolo by odopretie práva na náhradu škody v dôsledku uplatnenia námietky premlčania popretím základných mravných hodnôt, ku ktorým sa Česká republika po roku 1989 prihlásila a porušením princípov právneho štátu.

20. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prejednal odvolanie žalobcu a odvolanie žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C.s.p.) a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 31.8.2021 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

21. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 1.7.2004, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

22. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len „štátny orgán“). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

23. Podľa § 2 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

24. Podľa § 9 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

25. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. ak bola žiadosť o predbežné prerokovanie podaná na ústrednom orgáne, ktorý nie je príslušný, postúpi ju orgánu príslušnému. Účinky podania žiadosti sa v tomto prípade zachovávajú.

26. Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb. ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

27. Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

28. Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

29. Odvolací súd v názorovej zhode so súdom prvej inštancie úvodom konštatuje, že s ohľadom na § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2004, je v prejednávanej spore

potrebné aplikovať zákon č. 58/1969 Zb., pretože zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 514/2003 Z.z., sa spravuje zákonom č. 58/1969 Zb., pričom rozhodnutie, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok bolo vydané dňa 2.6.2003, a právoplatné dňa 3.7.2003.

30. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (R 29/1983 a rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 82/2009, 1 Cdo 43/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 231/2009, a iné).

31. A preto v nadväznosti na námietku žalovanej, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku premlčania nároku žalobcu, považuje odvolací súd na ozrejmienie právnej stránky premlčania práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, za potrebné uviesť, že zákon č. 58/1969 Zb. rozlišuje objektívnu a subjektívnu premlčaciu dobu. Subjektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode; ak je podmienkou na uplatnenie práva na náhradu škody zrušenie rozhodnutia, plynie subjektívna premlčacia doba odo dňa doručenia (oznámenia) zrušujúceho rozhodnutia. Pokiaľ sa jedná o právnu úpravu objektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb., táto je desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví (§ 22 ods. 2). Zákon ďalej výslovne ustanovuje, že ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne, premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie; plynutie premlčacej doby sa teda v takomto prípade prerušuje najdlhšie na obdobie šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

32. Pokiaľ ide o námietku premlčania, odvolací súd poukazuje tiež na skutočnosť, že v súlade s ustálenou judikatúrou najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike (Čl. 4 ods. 2 Základných princípov C.s.p.) možno vznesenie takejto námietky v určitých výnimočných situáciách považovať za neúčinné v prípadoch, ak by bola námietka premlčania vznesená v rozpore s dobrými mravmi. V rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva stranou sporu, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej strany sporu, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá strana sporu márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nej by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby (obdobne uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 176/2011, zo dňa 20.4.2011). Hodno podotknúť, že odopretie výkonu práva uplatniť námietku premlčania predstavuje veľký zásah do právnej istoty, ktorá je taktiež hodnotou chránenou ústavným poriadkom. Z uvedeného dôvodu prevážia dobré mravy nad právnou istotou iba vo výnimočných prípadoch. Korektív dobrých mravov sa aplikuje napríklad v prípade, ak sa poškodený dozvie o vzniku škody až po uplynutí premlčacej doby, t. j. v prípade, keď poškodený nemal reálnu možnosť uplatniť si svoj nárok včas.

33. Konkrétne, pokiaľ ide o uplatnenie inštitútu premlčania nároku na náhradu škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci, treba k nemu z hľadiska ústavnoprávneho pristupovať tak, že v sebe obsahuje napätie medzi ochranou vlastníctva oprávneného (jednotlivca - veriteľa) na strane jednej a ochranou právnej istoty povinného (štátu - dlžníka) na strane druhej. Na jednej strane je tu teda ústavná požiadavka, aby sa jednotlivcovi dostalo ochrany vlastníctva poškodeného konaním štátu tým, že štát reparuje majetkové hodnoty, ktoré sám jednotlivec musel v súvislosti s nezákonným rozhodnutím štátu vynaložiť, avšak na druhej strane by ani štát nemal byť v neistote v tom ohľade, po akú dlhú dobu je nárok založený nezákonným rozhodnutím vymáhateľný a vynútiteľný súdne; preto je v každom konkrétnom prípade nutné nájsť spravodlivú rovnováhu medzi ochranou vlastníctva a ochranou právnej istoty.

34. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že plynutie premlčacej doby by sa malo odvíjať od okamihu vzniku škody, t. j. v tomto prípade od zaplata nákladov obhajoby v trestnom konaní, pretože by to znamenalo viazanie plynutia objektívnej premlčacej doby na ochotu žalobcu uhradiť obhajcovi náklady obhajoby. V takom prípade by teda bolo plynutie premlčacej doby závislé iba (výlučne) od vôle žalobcu, kedy náklady obhajoby zaplatí; takýto výklad však nemožno pripustiť, pretože štát by bol v podstate po neobmedzenú dobu udržovaný v neistote, či, resp. kedy, žalobca nárok na náhradu škody

uplatní. Rovnako to platí pre prípad, ak by bol okamih plynutia objektívnej premlčacej doby viazaný na vystavenie faktúry za náklady na obhajobu v trestnom konaní zo strany obhajcu žalobcu, nakoľko v tomto prípade by plynutie premlčacej doby bolo závislé od vôle obhajcu.

35. Po vecnom a právnom zhodnotení otázky premlčania, s ohľadom na právnu argumentáciu (odseky 31 až 34) odvolací súd konštatuje, že plynutie objektívnej premlčacej doby je nutné posudzovať striktnie podľa § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., ktorý výslovne stanovuje okamih, kedy začína plynúť objektívna desaťročná premlčacia doba a to tak, že plynie odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; zohľadňujúc však ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v prípadoch, ak sa poškodený dozvie o vzniku škody až po uplynutí premlčacej doby, kedy objektívne nemal reálnu možnosť uplatniť si svoj nárok včas; a to aplikáciou korektívu dobrých mravov rezultujúcich v neúčinnosti námietky premlčania.

36. Pri posudzovaní námietky premlčania vznesenej žalovanou v spore, vychádzal odvolací súd zo skutkových záverov súdu prvej inštancie, podľa ktorých bolo nezákonné uznesenie, t. j. uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi doručené dňa 16.6.2003; žalobca sa o tom, že mu vznikla škoda pozostávajúca z trov právneho zastúpenia v trestnom konaní dozvedel najneskôr právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. PK 1T/24/2004, zo dňa 20.12.2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2To/73/2012, t. j. dňa 6.9.2012, nakoľko už týmto okamihom vedel, že bol spod obžaloby oslobodený a teda nielen, že rozhodnutie o vznesení obvinenia bolo nezákonné, ale aj, že štát zodpovedá za vynaložené trovy obhajoby v trestnom konaní. V súlade s § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. je preto v tomto prípade nutné počítať premlčaciu dobu odo dňa doručenia uznesenia o vznesení obvinenia žalobcovi, t. j. odo dňa 16.6.2003, čiže objektívna premlčacia doba uplynula 16.6.2013, t. j. 9 mesiacov potom, ako sa žalobca dozvedel o tom, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo nezákonné, a že mu vznikla škoda. Hoci je pravdou, že žalobca uhradil náklady obhajoby (podľa zistení súdu prvej inštancie) až 13.6.2013, resp. 19.6.2013, avšak uvedené nemožno pričítať na ujmu žalovanej. Podľa § 18 zákona č. 583/2003 Z. z. je totiž advokát povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí; a s prihliadnutím na zásadu „práva patria bdelym“ sa tak žalobca mal už v priebehu trestného konania zaujímať o výšku nákladov na trovy trestného konania, najneskôr však bez zbytočného odkladu po právoplatnom oslobodení spod obžaloby; a v nadväznosti na to si následne uplatniť náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím štátu pozostávajúcu z týchto vynaložených prostriedkov na náklady obhajoby v trestnom konaní.

37. Odvolací súd preto dospel za použitia zásady *vigilantibus iura scripta sunt* (práva patria bdelym) k záveru, že objektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody nebola žalobcovi skrátaná do tej miery, že by mu bolo reálne zabránené vo včasnom uplatnení jeho nároku (odo dňa kedy bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby do uplynutia objektívnej premlčacej doby prešlo totiž 9 mesiacov), a preto sa nejedná o prípad, kedy by bolo v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike možné (a nutné) aplikovať vo vzťahu k námietke premlčania vznesenej žalovanou korektív dobrých mravov; námietka premlčania vznesená žalovanou v prvoinštančnom konaní je teda účinnou procesnou obranou. V tejto súvislosti hodno dodať, že vzhľadom na to, že nárok žalobcu podliehal predbežnému prerokovaniu na ústrednom orgáne (podľa § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb.), žalobca mal možnosť prerušiť plynutie objektívnej premlčacej doby v súlade s § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. podaním žiadosti o predbežné prerokovanie; v takom prípade by premlčacia doba v zmysle § 22 ods. 3 bola prerušená na obdobie najviac 6 mesiacov a teda by uplynula až 6.12.2013. Podľa skutkových zistení súdu prvej inštancie však žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku až dňa 21.6.2013 (na Ministerstvo vnútra SR a toto následne postúpilo na príslušný orgán podľa § 9 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb.), t. j. po uplynutí objektívnej premlčacej doby a teda k jej prerušeniu nemohlo dôjsť.

38. Na margo posudzovanej veci (*obiter dictum*) odvolací súd dodáva, že v záujme zachovania právnej istoty ako základného princípu civilného procesu, právnu bázou pre posúdenie sporných právnych otázok v tomto konaní, je ustálená rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR; do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca

aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Ako vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 129/2017, s prihliadnutím na Čl. 3 Základných princípov C.s.p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 29/2017, zo dňa 24.1.2018, do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 C.s.p. treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986; avšak podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 165/2018, zo dňa 22.11.2018, pod pojem ustálenej súdnej praxe nemožno zahrnúť rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR.

39. S ohľadom na uvedené preto uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31Cdo 4835/2014, zo dňa 12.4.2017, z ktorého súd prvej inštancie pri posúdení otázky premlčania nároku žalobcu vychádzal, nemožno považovať v podmienkach Slovenskej republiky za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Je síce pravdou, že úlohou súdov je okrem iného aplikovať právne predpisy a podávať ich výklad, táto metóda nachádzania práva sa používa v prípade, ak je právna otázka riešená v texte právneho predpisu, avšak nie je zrejmé, aký je obsah a rozsah pojmov použitých zákonodarcom; výklad slúži na odstraňovanie sémantických nejasností v znení právneho predpisu; predmetom sudcovského výkladu práva je teda text právneho predpisu, ktorý je viacvýznamový (prípúšťa viac možných interpretácií); až súd pomocou výkladových metód ustáli, ktorý z viacerých do úvahy prichádzajúcich významov je ten správny. V určitých prípadoch je úlohou súdov aj tzv. dotváranie práva, a táto metóda sa používa v prípade, ak určitá právna otázka nie je upravená v texte žiadneho právneho predpisu; slúži teda na vyplňanie medzier v právnych predpisoch, na riešenie otázok, ktoré právny predpis neupravuje, hoci ich úprava je potrebná. Aj v zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 341/2007 nie je súd doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne; môže, ba dokonca sa musí od neho odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov.

40. Odvolací súd je však názoru, že dotváranie práva v nadväznosti na formuláciu § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. spôsobom akým to urobil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, t. j. stanovením, že pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby vo vzťahu k nároku na náhradu škody bude rozhodné nielen doručenie (oznámení) nezákonného rozhodnutia (ako to stanovuje zákon), ale aj vznik škody samej (čo zákon nestanovuje), nebolo v posudzovanej veci v súlade so zásadou účelnosti, ktorá vymedzuje, že právne predpisy nie sú iba bezduchým textom, ktorý vymenúva práva a povinnosti, ale sleduje sa nimi určitý účel a racionálny (praktický) zmysel. Preto sudcovské dotváranie práva možno použiť len vo výnimočných situáciách, ktoré nie sú v zákone výslovne upravené, a ktoré treba riešiť tak, aby bol zachovaný (dodržaný) účel už existujúcich právnych predpisov. V podmienkach prejednávanej veci je však znenie § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. dostatočne určité ohľadne stanovenia okamihu začiatku plynutia desaťročnej objektívnej premlčacej doby, keď navyše ustálená rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít rieši nedostatok § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. spočívajúci v tom, že za určitých okolností môže objektívna premlčacia doba uplynúť skôr, ako sa poškodený dozvie o škode, aplikáciou korektívu dobrých mravov, možnosť použitia ktorého vyhodnocoval odvolací súd, avšak podmienky jeho aplikácie neboli naplnené.

41. Po zhodnotení vecnej a právnej stránky námietky premlčania, tak odvolací súd za použitia § 22 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní je premlčaný, pričom z povahy účinne uplatnenej námietky premlčania nároku uplatneného žalobou, ani námietky žalobcu v jeho odvolaní neboli spôsobilé privodiť zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že neboli naplnené predpoklady pre vyhovieť žalobe, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdil a v napadnutej vyhovujúcej časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi peňažnú sumu

137,78 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % p.a. zo sumy 137,78 eura od 26.12.2013 do zaplataenia, zmenil tak, že žalobu zamietol, vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (383 C.s.p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

42. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a na odvolacom súde, nakoľko mala v spore plný úspech.

43. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).